

28.9.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
Meritullinkatu 8
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@stm.fi

Viite: STM109:00/2018

Asia: SAIRAANHOITAJAN LÄÄKKEENMÄÄRÄÄMISKOULUTUKSEN SUOMALAISEN KORKEAKOULUVERKOSTON LAUSUNTO HALLITUKSEN SÄÄNNÖSEHDOTUKSISTA VALTION KORVAUKSEN MAKSAMISESTA LÄÄKKEENMÄÄRÄÄMISEN EDELLYTTÄMÄÄN KOULUTUKSEEN

Sairaanhoitajan lääkkeenmääräämiskoulutuksen suomalainen korkeakouluverkosto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi koskien hallituksen säädösmuutosesityksiä terveydenhuoltolain (1326/2010) muuttamisesta lääkkeenmääräämisen edellytyksenä olevan koulutuksen korvaamisesta valtion varoista, ja pitää esityksiä kannatettavina ja oikeansuuntaisina.

Valtion korvauksen maksaminen lääkkeen määräämisen erikoispätevyyteen johtavan koulutuksen perusteella

Esityksen keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa valtion koulutuskorvausten maksaminen sairaanhoitajan rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyyteen johtavasta koulutuksesta. Korvaus maksettaisiin erikoispätevyyden saaneiden henkilöiden määrän perusteella erillisessä STM:n asetuksessa määrätyn koulutuskorvauksen suuruusena. Tämä muutosesitys on erinomainen ja kannatettava.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman asiantuntijatyöryhmän raportti Työnjakoa uudistamalla nopeammin hoitoon ja joustavuutta palveluihin - Selvitys rajatun lääkkeenmääräämisen toteutumisesta ja kehittämis ehdotukset (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2015:49) selvityksen mukaan sairaanhoitajan lääkkeenmääräämiskoulutus on rahoitettu pääosin terveydenhuollon toimintayksiköiden koulutusbudjetista.

Ammattikorkeakoulujen kokemuksen mukaan terveydenhuollon toimintayksiköissä on strategisia suunnitelmia, joissa sairaanhoitajien rajatun lääkkeenmääräämisen laajeneminen joudutaan porrastamaan useille vuosille koulutusmäärärahojen rajallisuuden takia. Joissain yksilöissä on useita sairaanhoitajia, jotka haluaisivat koulutukseen ja he ovat "jonotuslistalla" seuraavan vuoden aloitukseen, koska koulutusmäärärahat ovat riittämättömät. Koulutuskorvauksen laajentaminen koskemaan sairaanhoitajien lääkkeenmääräämisen erikoispätevyyteen johtavaa koulutusta antaa terveydenhuollon toimintayksiköille paremmat mahdollisuudet toteuttaa kokonaisvaltaisesti henkilöstön tehtäväjaon uudistamista sekä sitä kautta karsia julkisen sektorin kustannuksia. On ymmärrettävää, että ammattikorkeakoulujen perimän nykyisen 4 900 eron maksun per opiskelija lisäksi myös muut kulut, kuten käytännön opiskelun ohjaus ja tapauskuvausten arviointi, koulutukseen osallistumiseen liittyvät matkakustannukset ja sijaisen palkkaaminen nostavat työnantajan kustannuksia.

Koulutuskorvaus on omiaan lisäämään koulutuksen kiinnostavuutta ja opiskelijamääriä. Tulevien vuosien korvausten kokonaiseuromäärä tulisi pyrkiä arvioimaan mahdollisimman realistisesti suhteessa tehtäväkuvan tavoiteltuun laajenemiseen. Esitetty korvausmekanismi, jossa koulutuksen kustannukset korvataan työnantajalle taannehtivasti on selkeä ja se mahdollistaa ennalta suunnittelun. Syys-lokakuussa tiedetään seuraavana vuonna valmistuvien ja sitä kautta erikoispätevyysien / uusien lääkkeenmääräämis-oikeuksien lukumäärä. Esimerkiksi tällä hetkellä tiedetään, että v. 2019 valmistuvia tulee olemaan 88.

Lääkkeenmääräämisen koulutusta toteuttaville ammattikorkeakouluille muodostuu uusi viranomaistehtävä koulutusmäärien ennakoinnista ja raportoinnista. Verkosto ei katso tätä lisätyötä kuitenkaan mitenkään merkittäväksi vaan normaaliksi verkostotyöksi, jota muutoinkin STM:n ja Valviran kanssa on toteutettu. Nyt vain tulee yksi uusi

28.9.2018

verkostokumppani AVI. Esityksen tasa-arvovaikutukset ovat huomattavat, sillä koulutuskorvaus tukee ammattiryhmien välistä tasa-arvoa avoterveydenhuollon palveluissa.

Valtion korvauksen maksaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille aluehallintovirastolle toimintayksikön tekemän hakemuksen perusteella

Säännösehdotuksen mukaan aluehallintovirastot voisivat maksaa valtion korvausta valtioneuvoston asetuksella 1089/2010 säännellyn koulutuksen kustannuksiin sellaisille toimintayksiköille, jotka tuottavat julkiseen järjestämisvastuuseen kuuluvia sosiaali- ja terveyspalveluita. Kannatamme muutosesitystä.

Hallituksen esityksessä laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 23 b §:n muuttamisesta (69/2018 vp.) ehdotetaan, että rajattu lääkkeenmäärääminen voitaisiin ottaa käyttöön nykyistä laajemmin kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulle kuuluvissa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon avohoidon palveluissa sekä kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulle kuuluvissa sopimuksen perusteella tai kunnan tai kuntayhtymän lukuun muulla tavoin hankittavissa terveydenhuollon avohoidon palveluissa.

Kun korvaus maksetaan Valviran myöntämän erikoispätevyyden/ lääkkeenmääräämisoikeuden perusteella, se todennäköisesti tulee vähentämään puutteellisesti täytettyjen hakemusten ja vastaavan lääkärin määräysten määrää ja siten vähentämään viranomaisten turhaa työtä. Varsinkin toisen vuosipuoliskon aikana koulutuksesta valmistuneiden nopea erikoispätevyyden ja lääkkeenmääräämisoikeuden käsittely varmistaa toimintayksiköille korvauksen myöntämisen kulujen aiheutumisvuodelle.

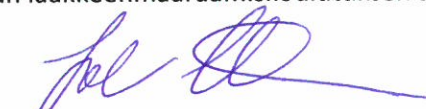
Korvauksen kohdistuminen suoraan toimintayksiköille jotka tuottavat kunnan tai kuntayhtymän järjestämisvastuulle kuuluvia avohuollonpalveluista on omiaan vahvistamaan työyksiköiden sitoutumista avoterveydenhuollon palveluiden kehittämiseen SOTE uudistuksen uusissa palvelurakenteissa.

Muut perustelumuistiossa esitetyt laajennus- ja kehittämissuhteet ovat myös kannatettavia.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu on järjestänyt lääkkeenmääräämiskoulutusta vuosittain Jyväskylässä (8 ryhmää) ja kerran Seinäjoella. Laurea-ammattikorkeakoulu (5 ryhmää), Oulun ammattikorkeakoulu (3 ryhmää), Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu (nykyisin Karelia-ammattikorkeakoulu (3 ryhmää), Tampereen ammattikorkeakoulu (3 ryhmää), Turun ammattikorkeakoulu (2 ryhmää), Saimaan ammattikorkeakoulu (2 ryhmää) ja Lahden ammattikorkeakoulu (3 ryhmää) ovat järjestäneet koulutusta kahdesta viiteen kertaa. Yrkeshögskolan Novia ja Vaasan ammattikorkeakoulu käynnistivät ensimmäisen koulutustoteutuksen yhteistoteutuksena 2018. Tampereen yliopisto (3 ryhmälle) ja Oulun yliopisto (1 ryhmälle) ovat järjestäneet farmakologian ja reseptiopin opintoja osana lääkkeen määräämisen edellyttämää koulutusta. Itä-Suomen yliopisto on vastannut farmakologian ja reseptiopin koulutuksesta kaikkina järjestämiskertoina lukuisille ryhmille yhtä lukuun ottamatta kaikille ammattikorkeakouluille. Verkostoon kuuluvat koulutusta toteuttavat ammattikorkeakoulut haluavat lisäksi tuoda esille, että yliopiston laskuttama osuus farmakologian ja reseptiopin opetuksesta ja arvioinnista vaihtelee ammattikorkeakoulusta ja yliopistosta riippuen 24-50 % välillä.

Nyt lausuttavana oleva lakiuudistus toteutuessaan edistää sairaanhoitajan lääkkeenmääräämistoiminnan laajenemista sekä vastaa toiminnan kehittämiseksi asetettuihin tavoitteisiin hoitoon pääsyn, hoidon aloituksen sekä osaamisen ja tehtävien tarkoituksenmukaisen jaon edistämiseksi.

Sairaanhoitajan lääkkeenmääräämiskoulutuksen suomalaisen korkeakouluverkoston puolesta

Johanna Heikkilä, TtT
Verkoston puheenjohtaja
Jyväskylän ammattikorkeakoulu